

Projekt nr. 30-2015-09:

Sammenhæng mellem arbejdsmiljø og produktivitet En registerbaseret follow-up undersøgelse

Arbejdsmiljøforskningsfondens årskonference 2018

Otto Melchior Poulsen, NFA

DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Projektgruppen:

Otto Melchior Poulsen (NFA) - projektleder

Jesper Møller Pedersen (NFA) → Ny stilling i BM

Hans Bay (NFA)

Lars Foldspang (SFI) → Ny stilling i Finansministeriet

Karsten Albæk (VIVE)

Esben Anton Schultz (Højbjerg Brauer Schultz)

Sarah Kildahl Nielsen (Højbjerg Brauer Schultz)

Projektets overordnede formål

- 1) at udvikle metoder til at analysere udviklingen over tid i sammenhænge mellem arbejdsmiljø og produktivitet, *Mere omfattende end forventet*
- 2) at undersøge mulige kausale sammenhænge mellem forskellige indikatorer for kvaliteten af virksomheders arbejdsmiljø og deres produktivitet på tværs af brancher og indenfor udvalgte brancher.

*Aldrig gjort før
Spændende og tankevækkende resultater*

Endelige studiepopulationer, antal virksomheder	
	Virksomheder
Kausalitet Ændring i arbejdsmiljø 2012-2014 versus ændring i produktivitet 2013-2015	2.183
Omvendt kausalitet Ændring i produktivitet 2010-2012 versus ændring i arbejdsmiljø 2012-2014	2.111

Buhai et al. 2015 – 215 virksomheder

Hovedbranchegruppe (DB07 10-gruppering):

Industri, råstof og forsyning (651 virksomheder)

Bygge og anlæg (232 virksomheder)

Handel og transport (823 virksomheder)

Erhvervsservice (337 virksomheder)

Information og kommunikation

Ejendomshandel og udlejning

Kultur, fritid og anden service

Produktivitet (værditilvækst/ansat) er afhængig af:

- Kapital (anlægsaktiver/ansat)
- Antal ansatte
- Virksomhedskarakteristika
- Arbejdsmiljø
- Eksterne forhold (fx lovgivning, konjunkturer)

Registerdata fra Danmarks Statistik:

- Værditilvækst/ansat
- Kapital (anlægsaktiver/ansat)
- Antal ansatte (omregnet til fuldtidsansatte)
- **Virksomhedskarakteristika:**
 - Andel med faguddannelse
 - Andel med kort/mellemlang uddannelse
 - Andel med lang videregående uddannelse
 - Andel med 4-10 års erfaring
 - Andel med 11-20 års erfaring
 - Andel med over 21 års erfaring
 - Andel kvinder
 - Virksomhedens alder
 - Andel virksomheder med eksport
 - Andel virksomheder med flere arbejdssteder
 - Hovedbranchegruppe (Branche dummy)

Arbejdsmiljødata fra Arbejdsmiljø og Helbred 2012 og 2014:

1. *Prioritering af arbejdsmiljøet – 4 spørgsmål*
2. *Sikkerhedskultur – 4 spørgsmål*
3. *Kvantitative krav – 6 spørgsmål*
4. *Ledelseskvalitet - 8 spørgsmål*
5. *Rolleklarhed - 4 spørgsmål*
6. *Indflydelse - 2 spørgsmål*
7. *Retfærdighed - 2 spørgsmål*
8. *Kollegial støtte - 2 spørgsmål*
9. *Oplevelse af fysisk anstrengelse i arbejdet – 1 spørgsmål*

Alle skalaer er vendt så en højere værdi udtrykker et bedre arbejdsmiljø

Arbejdsmiljødata fra Arbejdsmiljø og Helbred 2012 og 2014:

1. *Prioritering af arbejdsmiljøet – 4 spørgsmål*
2. *Sikkerhedskultur – 4 spørgsmål*
3. *Kvantitative krav – 6 spørgsmål*
4. *Ledelseskvalitet - 8 spørgsmål*
5. *Rolleklarhed - 4 spørgsmål*
6. *Indflydelse - 2 spørgsmål*
7. *Retfærdighed - 2 spørgsmål*
8. *Kollegial støtte - 2 spørgsmål*
9. *Oplevelse af fysisk anstrengelse i arbejdet – 1 spørgsmål*

Projektet viser ingen sammenhæng med produktivitet. Det kan måske skyldes, at ændringer i arbejdsmiljøindikator fra 2012 til 2014 er små.

Arbejdsmiljødata fra Arbejdsmiljø og Helbred 2012 og 2014:

1. *Prioritering af arbejdsmiljøet – 4 spørgsmål*
2. *Sikkerhedskultur – 4 spørgsmål*
3. *Kvantitative krav – 6 spørgsmål*
4. *Ledelseskvalitet - 8 spørgsmål*
5. *Rolleklarhed - 4 spørgsmål*
6. *Indflydelse - 2 spørgsmål*
7. *Retfærdighed - 2 spørgsmål*
8. *Kollegial støtte - 2 spørgsmål*
9. *Oplevelse af fysisk anstrengelse i arbejdet – 1 spørgsmål*

Projektet viser konsistent sammenhæng med produktivitet

Virksomhedens prioritering af arbejdsmiljøet

- Stærk, positiv sammenhæng i tværsnit alene og samlet
- Ingen kausal sammenhæng
- Positiv omvendt kausal sammenhæng

Virksomheders stigning i produktivitet fra 2010 til 2012 hænger sammen med øget prioritering af arbejdsmiljøet fra 2012 til 2014

Langsigtet sammenhæng?

‘Bygge og anlæg’ og ‘Handel og transport’

Indflydelse

- Positiv sammenhæng i tværsnit alene
- Negativ kausal sammenhæng
- Ingen omvendt kausal

Virksomheders stigning i indflydelse fra 2012 til 2014 hænger sammen med at produktiviteten falder fra 2013 til 2015

Langsigtet sammenhæng?

'Industri, råstof og forsyning'

Oplevelse af fysisk anstrengelse i arbejdet

- Stærk, positiv sammenhæng i tværsnit alene og samlet
- Stærk positiv kausal sammenhæng
- Ingen omvendt kausal sammenhæng

Medarbejdernes oplevelse af at den fysiske anstrengelse i arbejdet er blevet mindre fra 2012 til 2014 hænger sammen med at produktiviteten stiger fra 2013 til 2015

‘Bygge og anlæg’ og ‘Handel og transport’

Ledelseskvalitet

Projektet tyder ikke på, at ledelseskvalitet hænger selvstændigt sammen med produktivitet

Skyldes sikkert, at ledelse manifesterer sig i de andre arbejdsmiljøindikatorer og virksomhedsdeterminanter af produktivitet

‘Bygge og anlæg’

Konklusion

- Projekt har videreudviklet metoder til at analysere sammenhænge mellem virksomheders arbejdsmiljø og produktivitet
- For første gang været muligt at gennemføre forløbsanalyser af kausal og omvendt kausal sammenhæng mellem arbejdsmiljø og produktivitet på tværs af brancher og i brancher
- På længere sigt vil projektet kunne anspore virksomheder til mere systematisk at forbedre arbejdsmiljøet, også fordi det kan betale sig

Mange flere resultater, som I kan læse om i den detaljerede projektrapport (ca. 100 sider), der er sendt til 2 eksterne lektører, og som forventes offentliggjort april 2018

Tak for opmærksomheden

